

INSPECTORATUL SOCIAL DE STAT

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Misiuni de control asupra modului de aplicare corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează acordarea prestațiilor de asistență socială

desfășurate pe parcursul anului 2023

În perioada ianuarie - decembrie 2023 Inspectoratul Social de Stat a realizat **16 misiuni de control** asupra modului de aplicare corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează acordarea prestațiilor de asistență socială, după cum urmează:

- aplicarea corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului - **6 misiuni de control** (4 misiuni planificate; 2 misiuni inopinate);
- eligibilitatea statutului de șomer pentru membrii familiilor beneficiare de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului - **6 misiuni de control** (4 misiuni planificate; 2 misiuni inopinate);
- aplicarea unitară și respectarea reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru servicii de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor din mun. Chișinău - **1 misiune de control planificat**;
- modul de stabilire și acordare a ajutorului financiar de urgență, fiind verificată corectitudinea implementării de către STAS și APL de nivelul I a prevederilor Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului financiar de urgență, aprobat în baza ordinului nr. 108 din 06.12.2022 și modificările operate în baza Ordinului MMPS nr. 113 din 20.12.2022 - **3 misiuni de control inopinat**.

Misiuni de control asupra modului de aplicare corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului

Pe parcursul anului 2023, au fost efectuate **4 misiuni de control planificate** asupra modului de aplicare corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului la Structurile teritoriale de asistență socială din raioanele Nisporeni, Dondușeni, Ocnîța și Fălești.

În cadrul celor 4 misiuni de control planificate, au fost supuse procedurilor și tehnicilor de control 951 cereri pentru acordarea ajutorului social (în continuare cereri), după cum urmează:

- 153 cereri - DASPF Nisporeni;
- 126 cereri - DASPF Dondușeni;
- 294 cereri - DASPF Ocnîța;
- 378 cereri - DASPF Fălești.

Totodată, în baza petițiilor și sesizărilor parvenite în adresa Inspectoratului Social de Stat pe parcursul anului 2023 au mai fost supuse tehnicilor și procedurilor de control **47 cereri pentru acordarea ajutorului social.**

Din totalul cererilor verificate (998 cereri) au fost constatate cu iregularități 892 cereri, rata cererilor cu nereguli constituind **89%**.

Ponderea cererilor constatate cu iregularități care au avut impact financiar (819 cereri) din numărul total al cererilor verificate prin intermediul SIAAS constituie 82%.

Din suma totală supusă procedurilor de inspecție ce constituie 24071169,00 lei, au fost constatare **plăți achitate nejustificat în sumă de 13948837,00 lei**, sau ceea ce constituie 58% din suma totală verificată.

Totodată, au fost constatate cazuri în care suma ajutorului social stabilită beneficiarilor a fost în quantum mai mic. În total, au fost stabilite iregularități care au dus la diminuarea plăților prestațiilor sociale achitate beneficiarilor în sumă totală de 30732,00 lei.

Suma înaintată spre restituire urmare misiunilor de control realizate în anul 2023 constituie **13349616,00 lei**, sau 96 % din suma constatată ca fiind acordată nejustificat.

Pentru fiecare caz constatat cu nereguli au fost elaborate Rapoarte individuale de control și remise structurilor teritoriale de asistență socială în vederea întreprinderii măsurilor necesare pentru remedierea erorilor depistate.

Astfel, au fost înaintate 908 recomandări, după cum urmează:

- recomandări privind încetarea plății - 83;
- recomandări privind asigurarea revizuirii cererii - 69;
- recomandări privind restituirea plăților de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului - 749;
- alte tipuri de recomandări - 7.

Totodată, în baza Rapoartelor de control per raion, care includ sumarul/sinteza datelor și constatările din Rapoartele individuale de control **au fost înaintate 30 recomandări** factorilor responsabili din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială, precum și autorităților locale.

Rapoartele misiunilor de control au fost expediate, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, pentru examinarea cazurilor în care există suspiciuni de fraudă, abuz și neglijență.

Recomandările înaintate de Inspectoratul Social de Stat, conținute în Rapoartele de control întocmite pe parcursul anului 2023, au fost incluse în regim de monitorizare conform procedurilor stabilite în Instrucțiunea cu privire la monitorizarea implementării recomandărilor Inspecției Sociale aprobată prin ordinul Șefului Inspecției Sociale nr. 95/1 din 26.08.2014 și prevederile pct. 5.2 din Manualul operațional privind inspectarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului aprobat prin ordinul Șefului IS nr. 113/A din 29.10.2018.

Astfel, potrivit informațiilor prezentate de entități a fost asigurată implementarea a - 13 recomandări, implementate parțial - 10 recomandări și neexecutate - 7 recomandări.

Tabelul nr. 1: *Rata de implementare a recomandărilor înaintate în baza rapoartelor de control elaborate în anul 2023*

Recomandări înaintate în anul 2023 (AS/APRA)			
Total recomandări	Implementate	Neimplementate	Implementate parțial
30	13	7	10
Pondere	43.33%	23.33%	33.33%

Din suma totală înaintată spre restituire pe parcursul anului 2023, au fost restituite în bugetul de stat (la data de 20.01.2024) 339,3 lei, ceea ce constituie **2,54%**.

Tabelul nr. 2: *Rata de restituire pentru anul 2023*

Total 2023	Suma achitată nejustificat (mii lei)	Suma spre restituire (mii lei)	Suma restituită (mii lei)	Rata de restituire (%)	Sold (mii lei)
	13948,8	13349,6	339,3	2,54%	13010,3

Misiuni de control a eligibilității statutului de șomer pentru membrii familiilor beneficiare de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului

Pe parcursul anului 2023 au fost efectuate **6 misiuni de control a eligibilității statutului de șomer** pentru beneficiarii de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului, cu întocmirea a 6 rapoarte de control.

În urma misiunilor de control, a fost constatată suma de ajutor social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului **acordată nejustificat în mărime de 1 151 943,00 lei** (r-nul Ocnița - 923 864,00 lei; r-nul Nisporeni - 5891,00 lei; r-nul Rezina - 222 188,00 lei).

Urmare verificărilor efectuate au fost înaintate recomandări Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și Ministerului Muncii și Protecției Sociale (în continuare MMPS) cu privire la revizuirea cadrului normativ și elaborarea modificărilor în vederea reducerii interesului și dependenței de prestațiile de ajutor social a persoanelor apte de muncă.

Misiunea de control a aplicării unitare și al respectării reglementărilor legale la stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru servicii de transport și utilizarea facilităților fiscale la importul mijloacelor de transport pentru persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor din mun. Chișinău

Ulterior modificărilor operate prin HG 944/2022 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 802/2011 cu privire la instituirea Inspecției Sociale, pentru anul 2023 a fost planificat și efectuat controlul privind stabilirea dreptului și acordarea compensațiilor pentru servicii de transport precum și eliberarea de către structurile teritoriale de asistență socială a documentelor care confirmă dreptul persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor de a importa, o dată la 5 ani, cu scutire de drepturi de import, un mijloc de transport destinat transportării lor, clasificat la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de până la 2500 cm³ inclusiv), indiferent de termenul de exploatare, conform Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială.

ISS a elaborat metodologia cu privire la organizarea și desfășurarea misiunii de control cu descrierea procedurilor aplicate la fiecare etapă a controlului (planificare, executare și raportare).

Au fost verificate **303 dosare ale beneficiarilor/ solicitanților** de facilități fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor, domiciliați în mun. Chișinău.

Urmare a verificărilor efectuate au fost constatate unele încălcări ale prevederilor legale, inclusiv nereguli legate de plata compensației pentru serviciile de transport persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor care au depus cerere pentru renunțarea la compensație în schimbul facilităților fiscale și vamale la înmatricularea unui mijloc de transport cu destinație specială.

Dreptul la plata compensației pentru serviciile de transport stabilit contrar prevederilor legale, a dus la **stabilirea nejustificată a plății în valoare totală de 60320,04 lei**, dintre care achitate nejustificat beneficiarilor 54180,03 lei (plăți ridicate).

Totodată, a fost lezat dreptul persoanelor cu dizabilități de a beneficia de plata compensației în valoare totală de -5026,68 lei.

Tabelul nr. 3: *Suma totală a plăților compensației pentru serviciile de transport stabilite cu încălcarea prevederilor legale*

Suma stabilită nejustificat:	60320,04 lei dintre care:
<i>Suma achitată nejustificat:</i>	<i>54180,03 lei</i>
<i>Suma stabilită nejustificat (neachitată):</i>	<i>6140,01 lei</i>
<i>Suma neacordată:</i>	<i>-5026,68 lei</i>
<i>Suma restituită de către beneficiar urmare a controlului efectuat de ISS (31.12.2023):</i>	<i>6316,67 lei</i>

Urmare misiunii de control au fost dispuse măsuri care vizează:

- revizuirea cadrului normativ privind acordarea facilităților vamale și fiscale persoanelor cu dizabilități la importul unui mijloc de transport (Legea nr. 60/2012, HG nr. 474/2016);
- elaborarea modificărilor necesare reieșind din situațiile constatate în raportul de control;
- remedierea deficiențelor constatate atât în procesul de stabilire a dreptului și acordare a compensațiilor pentru servicii de transport, cât și la scutirea de drepturile de import a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor.